

Wat vooraf ging aan de komst van Jezus – Saul en David

We zijn bezig met een serie met verhalen uit het Oude Testament, uit de periode voor de komst van Jezus. We hebben gezien hoe God een volk vormt met Abraham als stamvader. Dat is ongeveer in het jaar 2000 v.C.

Genesis 12

*2Ik zal je tot een groot volk maken,
ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven,
een bron van zegen zul je zijn.*

*3Ik zal zegenen wie jou zegenen,
wie jou bespot, zal ik vervloeken.*

'Door jou zullen alle volken op aarde gezegend worden'.

Het volk Israel is voorbestemd door God om, als de tijd daarvoor geschikt is, de Messias, de redder, Jezus voort te brengen. Daarom wordt Israel ook we 'de baarmoeder' van Jezus genoemd. En God heeft zich, omwille van alle volken op aarde, verbonden met dit volk. Als dit volk verdwijnt of weggevaagd wordt, dan kan ook de Messias niet geboren worden.

En in de loop van de geschiedenis zijn er veel momenten waarop dit volk uiteen dreigt te vallen of weggevaagd dreigt te worden. Maar God is toegewijd aan de mensheid, dus steeds is Hij er om het volk te redden.

Vorige keer sprak Jeanne over Mozes. Mozes heeft dit volk vanuit gevangenschap in Egypte gebracht naar het beloofde land Kanaan.

Mozes bracht het volk terug in haar bestemming. Van gevangenschap naar vrijheid. Een META-verhaal, een overkoepelend verhaal, waarin het plan van God zichtbaar wordt. Gods plan is dat de mensheid niet in gevangenschap leeft, maar in vrijheid.

Dat was Gods plan, dat is Gods plan en dat zal altijd Gods plan zijn. Het is Jozua die het volk uiteindelijk het beloofde land inleidt. Het is dan ongeveer 1500 v.C.

Daarna volgt een periode dat het land geleid wordt door een rechter (of richter). Hier hebben we in de zomerperiode over gesproken, over Gideon bijvoorbeeld en over Jefta. En dan is het ongeveer 1100 v.C. als het volk vraagt om een koning.

1 Samuel 8:1-22

8¹Toen Samuel oud geworden was, benoemde hij zijn zonen tot rechters over Israël. ²De oudste heette Joël en de tweede Abia. Ze bestuurden het land vanuit Berseba. ³Maar ze volgden het voorbeeld van hun vader niet na: ze waren op eigen voordeel uit, namen steekpenningen aan en verdraaiden het recht. ⁴De oudsten van Israël kwamen daarom bij elkaar en gingen naar Rama, naar Samuel. ⁵'U bent oud geworden,' zeiden ze, 'en uw zonen volgen uw voorbeeld niet na. Benoem liever een koning om ons te besturen, zoals alle andere volken er een hebben.' ⁶Samuel vond het ontoelaatbaar dat ze om een koning vroegen. Daarom richtte hij een gebed tot de HEER, ⁷maar die antwoordde: 'Geef gehoor aan de stem van het volk, aan alles wat ze je vragen. Jou verwerpen ze niet. Ze verwerpen juist mij als hun koning. ⁸Zo is het altijd gegaan, vanaf de dag dat ik hen uit Egypte heb geleid tot nu toe. Ze hebben mij de rug toegekeerd en andere goden gediend, en zo vergaat het nu ook jou.

⁹Geef dus gehoor aan hun verzoek, maar waarschuw hen door uitdrukkelijk te wijzen op de rechten die aan het koningschap verbonden zijn.'

.....

¹⁵Van de opbrengst van uw akkers en wijngaarden zal hij een tiende deel opeisen en dat aan zijn hovelingen en hoge ambtenaren geven. ¹⁶Uw beste slaven en slavinnen en uw sterkste arbeidskrachten zal hij u afnemen om ze voor zichzelf te laten werken, en ook uw ezels.

¹⁷*Van uw schapen en geiten zal hij een tiende deel opeisen en ook uzelf zult hem moeten dienen. ¹⁸En wanneer u dan de HEER te hulp roept tegen de koning die u zelf gewild hebt, dan zal hij u niet verhoren.'*

¹⁹*Het volk trok zich niets van Samuels woorden aan en zei: 'Nee, we willen een koning en anders niet! ²⁰Dan pas zullen we gelijk zijn aan alle andere volken.'*

.....
²²*Toen zei de HEER tegen Samuel: 'Geef gehoor aan hun verzoek en stel een koning over hen aan.'*

Een interessante passage. Het aanstellen van een koning over Israel is niet Gods idee. Het is een idee van een volk dat eigenlijk God zelf afwijst (vers 7). Ze willen een sterke zichtbare koning. De Heer waarschuwt ze zelfs nog. Een koning zal je veel kosten, hij zal een tiende deel van alles opeisen enz. En als je een koning hebt die je niet bevalt, zal de Heer je gebeden niet verhoren (vers 18). God geeft gehoor aan het verzoek van het volk, maar vraagt dus wel van het volk om deze koning te respecteren.

Je ziet hier het ' <i>principe van accommodatie</i> '. In zijn liefde, in zijn volmaaktheid, komt God de mens tegemoet in haar gebrokenheid.
--

We gaan nu verder inzoomen op Saul en later op David. Twee totaal verschillende koningen. Saul wordt de eerste koning van Israel.

1 Samuel 9

2Hij (Kis) had een zoon die Saul heette, een lange, goedgebouwde jongeman die met kop en schouders boven iedereen in Israël uitstak.

Hij wordt door Samuel tot koning gezalfd en later door het volk erkend als koning. En hij ontvangt van de Heer *kracht, kracht om legers te bedwingen. Kracht om de vijanden van God te beschamen. Saul werd 'gegrepen door de Geest van God' staat er (1Sam 10:10)* En dat is wat er ook gebeurt. Saul behaalt overwinningen als Israël wordt aangevallen door andere volken. God zegent hem duidelijk.

Dan verspeelt Saul de gunst van de Heer. Hij is ongehoorzaam. Samuel zou op Saul wachten in Gilgal, daar zouden ze samen een offer brengen aan de Heer.

1 Samuel 13

⁸*Hij wachtte daar zeven dagen op Samuel, zoals de afspraak was, maar toen Samuel niet kwam opdagen, begonnen zijn soldaten hem in de steek te laten. ⁹Toen beval Saul: 'Breng mij de offerdieren.' Hij droeg zelf het brandoffer op, ¹⁰en hij was nauwelijks klaar, of daar kwam Samuel aan. Saul ging hem tegemoet om hem te begroeten, ¹¹maar Samuel zei: 'Wat hebt u gedaan?' Saul antwoordde: 'Wat moest ik doen? Ik merkte dat mijn soldaten me in de steek begonnen te laten en u kwam niet op de afgesproken tijd. De Filistijnen liggen al bij Michmas ¹²en ik dacht bij mezelf: Nu zullen de Filistijnen me hier in Gilgal aanvallen zonder dat ik de HEER mild heb gestemd. Toen heb ik het erop gewaagd en zelf het brandoffer opgedragen.'*

Saul deed iets waardoor God hem niet langer kon zegenen in zijn koningschap: hij liet zich leiden door de mening van mensen in plaats van God en zijn profeet Samuel te gehoorzamen.

1 Samuel 13

¹³*'Hoe hebt u zo dom kunnen doen?' vroeg Samuel. 'Waarom hebt u zich niet gehouden aan het gebod dat de HEER, uw God, u heeft opgelegd? Dan had de HEER uw koningschap over Israël nu voor altijd bestendigd. ¹⁴Maar nu zal uw koningschap niet standhouden. De HEER zal een man naar zijn hart zoeken en hem aanstellen tot vorst over zijn volk, want u hebt u niet gehouden aan wat de HEER u bevolen heeft.'*

Terwijl Saul nog koning is vraagt God aan Samuel, die nog steeds profeet is, om één van de zonen van Isai te zalven met olie. En zalven met olie, is verbonden aan vol zijn met Gods Geest. De meeste van jullie kennen het verhaal. Isai presenteert al zijn zonen aan Samuel en steeds zegt God, nee deze is het niet.

Totdat de jongste zoon, degene die niet gepresenteerd werd, omdat hij het toch niet zou worden, uit de velden wordt gehaald. David was een herder en was de schapen aan het hoeden in het veld, in de heuvels. En dan zegt God Ja, deze is het. En Samuel zalft David met olie. *'Van toen af aan was David doordrongen van de Geest van de Heer.'* (1 Samuel 16:13)

Het is belangrijk dat we het volgende beseffen: Saul is nog steeds koning en Samuel zalft David zodat hij doordrongen van de Geest van de Heer, kan gaan leven. Wat ging David doen nadat hij door Samuel gezalfd was?

Juist! Schapen hoeden!

Hij ging doen wat hij altijd al had gedaan. Hij ging niet zelf de belofte in vervulling brengen. Hij deed gewoon zijn werk!!

Speciaal voor de jonge mensen, ik weet dat sommigen van jullie geroepen zijn of worden om gemeenten te leiden, om aanbidding te leiden, om te onderwijzen, om invloedrijk te zijn in de politieke arena.

Wacht op Gods moment en wees gewoon dienstbaar...

Saul krijgt angstige driftige buien. Gods Geest heeft hem verlaten. En wie wordt geroepen om rust en vrede te brengen? Juist! David, degene die doordrongen is van zijn Geest. David wordt uitgenodigd om op de harp voor Saul te spelen als Saul overmand wordt door deze angst en drift. Op deze manier komt David aan het hof van koning Saul terecht. God opent de deur, God maakt het mogelijk. Maar zonder gevaar is het allemaal niet...

1 Samuel 18

¹⁰*De volgende dag werd Saul opnieuw overmand door een kwade geest van God. Hij liep als een razende door het huis, met zijn speer in de hand, terwijl David zoals gewoonlijk op de lier tokkelde. ¹¹'Ik spies die jongen aan de wand!' riep Saul uit. Hij wierp zijn speer, maar David kon hem tot tweemaal toe ontwijken.*

Het enige wat David doet als er een speer naar hem geworpen wordt is: 'ontwijken'. Hij gooit hem niet terug, hij ontwijkt...

Dan verslaat David, min of meer toevallig, Goliath. Ik laat de details van deze geschiedenis even liggen, en David wordt leger-aanvoerder van Israel. God is met hem. En hij wint elke slag. Iedereen ziet dat God met hem is. David is populair bij het volk. En Saul begint zich zorgen te maken over zijn positie. *'Nog even en ze geven hem het koningschap'* (1 Samuel 18:8)

'Toen Saul zag dat David slaagde in alles wat hij ondernam, werd hij nog banger voor hem' (1 Samuel 18:15)

David wordt de schoonzoon van Saul als hij uiteindelijk trouwt met Michal. Saul blijft bang voor David, bang dat David zijn positie overneemt. *Saul maakte aan zijn hovelingen en zijn zoon Jonathan bekend dat hij Davids dood wenste.* (1 Samuel 19:1)

En Jonathan helpt David om te vluchten van het hof van de koning. Vanaf dit moment is David op de vlucht, op de vlucht voor koning Saul. Saul is vastberaden om David te doden. Uiteindelijk belandt David in de woestijn. En Saul zit achter hem aan, met drieduizend van zijn beste mensen.

En dan, heel toevallig, krijgt David de kans om Saul te doden. Een buitenkans...

Samuel 24

⁴Onderweg kwam hij (Saul) langs een spelonk die door een muurtje was afgeschermd. Daar ging hij naar binnen en hurkte neer om zijn behoefte te doen. En juist achter in die spelonk hadden David en zijn mannen zich verstopt. ⁵David's mannen zeiden tegen hem: 'Dit is je kans! Dit is het moment waar de HEER op doelde toen hij zei: "Ik zal je vijand aan je uitleveren; je kunt met hem doen wat je goeddunkt.'" David stond op en sneed stilletjes een reep van Sauls mantel af. ⁶Zijn hart bonsde ervan, ⁷en hij zei tegen zijn mannen: 'De HEER verhoede dat ik mijn koning, Gods gezalfde, iets zou aandoen en mijn hand tegen hem zou opheffen. Hij is immers door de HEER zelf als koning aangewezen.' ⁸Zo maande David zijn mannen tot kalmte en weerhield hij ze ervan om Saul te overvallen.

David kiest ervoor om Saul niet te doden. Hij weigert zijn hand op te heffen tegen Gods gezalfde. Ik denk dat iedereen had begrepen als hij dat wel had gedaan. Maar hij doet het niet. Hij vertrouwt op God... Hij luistert niet naar zijn mannen. Hij krijgt later nog een keer de kans om Saul te doden. En ook dan doet hij het niet. David wordt pas koning als het zijn tijd is. Uiteindelijk zal Saul sterven doordat hij zich in zijn eigen zwaard stort.

Afsluiting

Een opmerkelijk verhaal. Twee koningen die heel verschillen zijn.

Eén koning die zijn koningschap verspeelt. En één koning die weet dat hij koning wordt.

Saul verspeelt zijn koningschap uit angst, door te kijken naar de soldaten die bij hem weglopen. Saul verspeelt zijn koningschap door ongeloof en ongeduld.

David wordt 'koning naar Gods hart' door te wachten. David had een speer terug kunnen gooien. David had Saul kunnen doden, twee keer.

Maar David vertrouwde op God. Dit is een geschiedenis die gaat over

- vertrouwen op God

God is te vertrouwen, zelfs als er een slechte koning is als Saul.

God is te vertrouwen zelfs als er slechte leiders zijn in jouw omgeving.

David is er niet op uit om de macht te grijpen.

David kiest ervoor om op zijn lier te spelen als de koning het moeilijk heeft.

- over wachten op God

Er is een tijd voor alles: Gods tijd

Het lukt David om zijn hart zuiver te houden.

David beseft dat God de echte koning is.

David luistert niet naar zijn mensen, maar naar God.

Gods wijsheid, boven menselijke wijsheid.

Gebed